

การประเมินความต้องการจำเป็นด้านทักษะการทำงานที่หลากหลายของนักศึกษาครูในยุคดิจิทัล Needs assessment of student teachers' multitasking skills in digital age

จุฑามาศ เตชะภัทวรกุล¹ วรณี แกมเกต²

Jutamart Taychapattaworakul¹ Wannee Kaemkate²

¹ นิสิตปริญญาโท ภาควิชาและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

M.Ed. Student, Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education, Chulalongkorn University

*Corresponding author, Email: taantaycha@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Lecturer, Ph.D. Associate professor, Department of Educational Research and Psychology Faculty of Education, Chulalongkorn University, E-mail: wannee.k@gmail.com

Received: May 25, 2021; Revised: August 30, 2022; Accepted: September 13, 2022

บทคัดย่อ

ทักษะการทำงานที่หลากหลายเป็นทักษะที่เป็นที่ต้องการมากที่สุดในการทำงาน การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ลักษณะงานที่หลากหลายและทักษะการทำงานที่หลากหลายของครูในยุคดิจิทัล และ 2) ประเมินความต้องการจำเป็นด้านทักษะการทำงานที่หลากหลายของนักศึกษาครูในยุคดิจิทัล ตัวอย่างวิจัย คือ นักศึกษาครูชั้นปี 5 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เคยผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาแล้ว 1 ภาคการศึกษา จำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาครู ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล และตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการทำงานที่หลากหลายของนักศึกษาครู จำนวน 23 ข้อ เป็นแบบวัดมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ดัชนีความต้องการจำเป็น (priority needs index: PNI) ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาครูมีความต้องการจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาในด้านทักษะการบริหารจัดการเวลามากที่สุด รองลงมาคือทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และทักษะทางสังคมมีความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาน้อยที่สุด

คำสำคัญ: ทักษะการทำงานที่หลากหลาย; การประเมินความต้องการจำเป็น; นักศึกษาครู

Abstract

One of the most essential working skills is multitasking skills. The purpose of this research were 1) to analyze the characteristics of job and multitasking skills of teachers in digital age and 2) to study needs assessment of student teachers' multitasking skills in digital age. The samples were 103 Chulalongkorn University student teachers who have been training in school for one semester. The

research instrument was questionnaire which consisted of 23 items, with a rating scale analyzed by using mean and Priority Needs Index. The result of this research shows that the need assessment in student teachers indicated that the highest index is time management skill, following by technology skill, while social skill is the least skill that should develop.

Keywords: Multitasking skills; Needs assessment; Student teachers

บทนำ

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบหลักของครูที่ผู้ค้นในสังคมรับรู้ คือ การปฏิบัติงานสอน และการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ แต่ในสภาพความเป็นจริงแล้ว ครูยังได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนให้ปฏิบัติงานอื่น เช่น การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ งานด้านการบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป (ชัยวัฒน์ สมเกียรติประยูร, 2562; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) จึงสามารถแบ่งภาระงานของครูได้ 2 ด้านหลัก ๆ คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนและนอกเหนือการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งในปัจจุบันเป็นยุคที่เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ หรือเรียกว่า ยุคดิจิทัล ส่งผลให้ครูต้องบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการทำงานได้ เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมประสิทธิภาพ และลดปัญหาในการทำงาน (Chang, 2012; Lee, 2011) เช่น ในระดับมหาวิทยาลัย มีการสำรวจเทคโนโลยีที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้พบว่า เทคโนโลยีที่ใช้มากที่สุดคือ Kahoot! และ Google form และการนำเทคโนโลยีไปใช้ต้องพิจารณาด้านความเหมาะสมของผู้เรียน จึงจะได้ผลการวัดที่ถูกต้องตามความต้องการของผู้สอน (ทัศนศิริพันธ์ สุวามบุญ, 2563)

ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทอย่างมากในการศึกษา จึงเรียกได้ว่าเป็น ยุคดิจิทัล โดยผลการสังเคราะห์เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับทักษะการทำงานของครูในยุคดิจิทัล พบว่า ทักษะที่จำเป็นของครูประกอบด้วย 3 ทักษะที่จะช่วยให้ครูสามารถปฏิบัติงานซึ่งมีความหลากหลายให้สอดคล้องกับงานโรงเรียนในยุคนี้ ได้แก่ 1) ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นความสามารถในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ 2) ทักษะการบริหารจัดการเวลา เป็นความสามารถในการวิเคราะห์งานวางแผน จัดสรรเวลาโดยจัดลำดับความสำคัญของงานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และ 3) ทักษะทางสังคม เป็นความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องเผชิญในสังคมได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ยังมียงานวิจัยที่ได้อธิบายเกี่ยวกับการทำงานที่หลากหลาย (multitasking) ว่าเป็นการกระทำที่ดำเนินการในเวลาเดียวกันกับการกระทำอื่นหรือการปฏิบัติงานหลาย ๆ อย่างพร้อมกัน (Stoneman, 2007; Lee & Taatgen, 2002 cited in Göran Brante, 2009) และการทำงานที่หลากหลายนั้นยังอธิบายได้ถึงทักษะการทำงานที่หลากหลาย (multitasking skills) (Lee & Taatgen, 2002) เนื่องจากทักษะการทำงานที่หลากหลายส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานที่หลากหลาย ดังนั้น ทักษะการทำงานที่หลากหลาย (multitasking skills) จึงเป็นทักษะที่เป็นที่ต้องการมากที่สุดในการทำงานและทางมหาวิทยาลัยควรจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีทักษะนี้ (Tanchi, K. R. 2019; Kubheka, 2018; Wu, Wang, Zhao & Liang, 2017)

หลักสูตรผลิตครูของสถานศึกษามีหน้าที่จัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาครูมีความพร้อมในการปฏิบัติงานครูและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก็เป็นหัวใจหลักที่จะพัฒนาทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานโรงเรียนของนักศึกษาครูในสภาพจริงด้วยการบูรณาการความรู้เชิงทฤษฎีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งนักศึกษาครูอาจได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานครูเต็มรูปแบบ และภาระงานจะประกอบด้วยงานสอน เช่น การจัดการเรียนการสอน การประเมิน และงานอื่น ๆ นอกเหนือการสอน เช่น งานบริหาร งานพิเศษ และงานอื่น ๆ (Patel, 2019; Thongnin, Wongwanich & Piromsombat,

2014; Fernet et al, 2008) แต่จะเห็นว่า หลักสูตรผลิตครูมักจะมุ่งเน้นเตรียมความพร้อมด้านที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ (จุฑามาศ สิริวัฒนโสภณ, 2559)

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า นักศึกษาครูหลาย ๆ คนเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานครูด้านอื่น ๆ นอกจากด้านการสอน และต้องการได้รับการนิเทศในภาระงานด้านอื่น ๆ นอกเหนือการสอนด้วย (กมลวรรณ ตั้งเจริญบำรุงสุข, 2545) และนอกจากนี้ยังพบว่า การรับรู้ของครูต่อการเตรียมความพร้อมจากหลักสูตรผลิตครู ส่วนใหญ่นักศึกษาครูจะได้รับการเตรียมความพร้อมด้านการสอน แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรผลิตครูควรเตรียมนักศึกษาครูให้มีความพร้อมสำหรับการทำงานโรงเรียนในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนให้มากยิ่งขึ้น (จุฑามาศ สิริวัฒนโสภณ, 2559; รัชนิวรรณ, 2557)

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงปัญหาการปฏิบัติงานของนักศึกษาครู จึงต้องประเมินความต้องการจำเป็นด้านทักษะการทำงานที่หลากหลายของนักศึกษาครู ซึ่งเป็นกระบวนการเพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพจริงหรือสภาพที่ควรจะเป็น แล้วนำผลที่ได้มาจัดลำดับความสำคัญ เพื่อให้ได้ประเด็นที่จำเป็นต้องแก้ไข (สุวิมล ว่องวานิช, 2562; Witkin & Altschuld, 1995; Kaufman & English, 1979)

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อวิเคราะห์ลักษณะงานที่หลากหลายและทักษะการทำงานที่หลากหลายของครูในยุคดิจิทัล
- 2) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นด้านทักษะการทำงานที่หลากหลายของนักศึกษาครูในยุคดิจิทัล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ลักษณะงานที่หลากหลายและทักษะการทำงานที่หลากหลายของครู เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย และ 2) ประเมินความต้องการจำเป็นด้านทักษะการทำงานที่หลากหลายของนักศึกษาครู โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- 1) ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะงานที่หลากหลายของครู โดยพิจารณาว่าลักษณะงานของครูมีอะไรบ้าง และทักษะการทำงานที่หลากหลายเป็นอย่างไร
- 2) เก็บข้อมูลโดยใช้การสนทนากลุ่มร่วมกับครูรุ่นใหม่จำนวน 4 คน เพื่อวิเคราะห์ว่าทักษะการทำงานที่หลากหลายประกอบด้วยทักษะย่อยใดบ้าง
- 3) นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มและการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านทักษะการทำงานที่หลากหลาย มาดำเนินการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นของทักษะการทำงานที่หลากหลาย พร้อมทั้งตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์
- 4) นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ประเมินเพื่อหาคำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากนั้นแก้ไขและปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยคัดเลือกครูที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล จากสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คน โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้
 - (1) มีอายุตั้งแต่ 25 - 40 ปี
 - (2) มีประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนอย่างน้อย 3 ปี
 - (3) รับผิดชอบภาระงานนอกเหนือการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน
- 5) นำไปเก็บข้อมูลกับตัวอย่างวิจัย และวิเคราะห์ความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
- 6) ดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับทักษะการทำงานที่หลากหลาย โดยใช้ดัชนีความต้องการจำเป็น (priority needs index: PNI)

ประชากรและตัวอย่างวิจัย

ประชากร คือ นักศึกษาครูชั้นปีที่ 5 ของมหาวิทยาลัยในสังกัดของรัฐที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครที่เคยผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาแล้ว 1 ภาคการศึกษา

ตัวอย่างวิจัย คือ นักศึกษาครูชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 103 คน ที่เคยผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาแล้ว 1 ภาคการศึกษา โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (convenience sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความต้องการจำเป็นด้านทักษะการทำงานที่หลากหลายของนักศึกษาครูในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เป็นลักษณะข้อคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ สาขาวิชา วิชาที่สอน และระดับชั้นที่สอน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการทำงานที่หลากหลายของนักศึกษาครูในยุคดิจิทัล เป็นแบบวัดมาตราประมาณค่า (rating scale) จำนวน 23 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ทักษะย่อย ได้แก่ 1) ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จำนวน 6 ข้อ 2) ทักษะการบริหารจัดการเวลา จำนวน 9 ข้อ และ 3) ทักษะทางสังคม จำนวน 8 ข้อ โดยกำหนดให้ตอบ 2 คำตอบใน 1 ข้อคำถาม คือ ตอบในระดับที่เป็นจริงและระดับที่ควรจะเป็น

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ต้องการศึกษา และเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่มกับครูรุ่นใหม่เกี่ยวกับลักษณะงานครู และทักษะการทำงานที่หลากหลาย
- 2) ออกแบบวิธีการวัด และกำหนดรูปแบบเครื่องมือวัดตัวแปรตามนิยามเชิงปฏิบัติการที่กำหนดไว้ข้างต้น โดยผู้วิจัยได้เลือกวิธีการวัดโดยใช้แบบสอบถาม
- 3) นำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ มาดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้วยดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วดำเนินการปรับปรุงแก้ไข
- 4) นำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาครู

ตารางที่ 1 ข้อคำถามในแบบสอบถามความต้องการจำเป็นด้านทักษะการทำงานที่หลากหลายของนักศึกษาครูในยุคดิจิทัล

ข้อ	ทักษะการทำงานที่หลากหลาย
ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	
1	เลือกใช้สื่อเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลได้เหมาะสมกับภาระงานที่ได้รับมอบหมาย
2	หากต้องการทำแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลหรือทำแบบทดสอบออนไลน์ เช่น MS Teams, google form เป็นต้น ท่านสามารถสร้างแบบฟอร์มออนไลน์ได้
3	ติดต่อสื่อสารหรือประสานงานกับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง หรือผู้อื่นโดยใช้สื่อดิจิทัล เช่น Line, Facebook ได้
4	ใช้งานโปรแกรมพื้นฐาน เช่น Word, Excel, PowerPoint, Email, Gmail ได้เป็นอย่างดี เช่น เลือกใช้สูตรใน Excel เพื่องานวัดผลได้, สร้างสื่อ PowerPoint ได้
5	ใช้งานสื่ออื่น ๆ นอกเหนือจากโปรแกรมพื้นฐานได้ เช่น Kahoot!, Padlet, Google Classroom, MS Teams, Schoology

ข้อ	ทักษะการทำงานที่หลากหลาย
6	หากมีการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ท่านใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี
ทักษะการบริหารจัดการเวลา	
7	แบ่งเวลาในการจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติงานนอกเหนือการสอนได้เหมาะสม
8	มีการกำหนดตารางงาน ตั้งเป้าหมายและวางแผนการดำเนินงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
9	กำหนดเวลาในการทำงานว่าในแต่ละวันต้องทำอะไร และใช้เวลาอย่างน้อยเพียงใด
10	จัดอันดับความสำคัญของงานได้ว่าควรลงมือทำงานใดก่อน และกำหนดแนวทางในการทำงานได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม
11	ปฏิบัติงานเสร็จตรงตามเวลาที่กำหนด
12	การวางแผนของท่านทำให้งานบรรลุเป้าหมาย และดำเนินงานไปได้ด้วยความราบรื่น
13	พิจารณาความสำคัญและความเร่งด่วนของงานที่ทำไว้ทุกครั้ง
14	วิเคราะห์ผลของการทำงานได้ทั้งในกรณีที่สำเร็จหรือล้มเหลว และสามารถตัดสินใจดำเนินการได้อย่างเหมาะสม
15	ปฏิบัติงานได้สำเร็จตามที่จัดลำดับความสำคัญไว้
ทักษะทางสังคม	
16	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี
17	ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นในโรงเรียนได้แม้จะไม่คุ้นเคย
18	จงใจหรือโน้มน้าวผู้อื่นให้ตั้งใจ และร่วมมือกันทำงานเป็นทีมได้
19	จัดการปัญหาในสถานการณ์คับขันที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม
20	เมื่อเกิดปัญหา ท่านควบคุมอารมณ์ของตนเองและแสดงออกได้อย่างเหมาะสม
21	ยอมรับและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่
22	ประเมินสถานการณ์ได้ว่าสมควรจะปฏิเสธหรือยอมรับความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสม
23	หากความคิดเห็นไม่ตรงกัน ท่านสามารถคลี่คลายความขัดแย้งที่เกิดขึ้นโดยใช้หลักการประนีประนอมได้

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความต้องการจำเป็นด้านทักษะการทำงานที่หลากหลายของนักศึกษาครูในยุคดิจิทัล ไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ด้วยดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์และนิยามเชิงปฏิบัติการ (item-objective congruency index: IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในช่วง .67 - 1.00 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

ทักษะการทำงานที่หลากหลาย	จำนวนข้อ	ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
1. ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	6	.67 - 1
2. ทักษะการบริหารจัดการเวลา	9	.67 - 1
3. ทักษะทางสังคม	8	.67 - 1

นอกจากนี้ได้นำไปวิเคราะห์ความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) มีค่าเท่ากับ .928 ซึ่งเป็นความเที่ยงในระดับที่ยอมรับได้ หากวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง .754 - .915 และวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกจากค่า Corrected Item-Total Correlation พบว่า ทักษะย่อยที่ 1 ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .395 - .658 ยกเว้นข้อคำถาม 3 ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ .178 ดังนั้น ควรปรับปรุงข้อคำถาม ทักษะย่อยที่ 2 ทักษะการบริหารจัดการเวลา มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .546 - .792 และทักษะย่อยที่ 3 ทักษะทางสังคม มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .453 - .671 จากการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกแสดงว่าข้อคำถามทุกข้อ ยกเว้นข้อคำถาม 3 อยู่ในระดับที่เหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ และส่งให้แก่ นักศึกษาครู คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเคยได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาแล้ว 1 ภาคเรียน ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 103 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นด้านทักษะการทำงานที่หลากหลายของนักศึกษาครู มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ยของทักษะการทำงานที่หลากหลายเป็นรายด้านโดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel และนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย

ระดับค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 - 5.00	มากที่สุด
3.50 - 4.49	มาก
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	น้อย
1.00 - 1.49	น้อยที่สุด

จากนั้นนำค่าเฉลี่ยรายด้านมาหาดัชนีความต้องการจำเป็นของทักษะการทำงานที่หลากหลาย โดยใช้วิธี Priority Needs Index (PNI) แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญ

$$PNI = (I - D) \times I$$

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นด้านทักษะการทำงานที่หลากหลายของนักศึกษาครูในยุคดิจิทัล มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ลักษณะงานที่หลากหลายและทักษะการทำงานที่หลากหลายของครูในยุคดิจิทัล และ 2) ประเมินความต้องการจำเป็นของนักศึกษาครูเกี่ยวกับทักษะการทำงานที่หลากหลายในยุคดิจิทัล ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ลักษณะงานที่หลากหลายและทักษะการทำงานที่หลากหลาย และระยะที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็นด้านทักษะการทำงานที่หลากหลายของนักศึกษาครู ตัวอย่างวิจัย คือ นักศึกษาครู คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 103 คน ซึ่งเคยผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาแล้ว 1 ภาคการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามประเมินความต้องการจำเป็นด้านทักษะการทำงานที่หลากหลายของนักศึกษาครูในยุคดิจิทัล มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้วยดัชนีความต้องการจำเป็น (priority needs index: PNI)

การวิเคราะห์ทักษะการทำงานที่หลากหลายจะประกอบด้วยการหาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน 3 ด้าน คือ 1) ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2) ทักษะการบริหารจัดการเวลา และ 3) ทักษะทางสังคม โดยมีการแปลผลค่าเฉลี่ยออกมาเป็นระดับตามเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย (ตารางที่ 3) ทั้งในสภาพจริงและสภาพที่ควรจะเป็น

ตารางที่ 4 สรุประดับทักษะการทำงานที่หลากหลายของนักศึกษาครูทั้งสภาพจริงและสภาพที่ควรจะเป็น

	ทักษะการทำงานที่หลากหลาย	ค่าเฉลี่ยของ สภาพจริง	ระดับ	ค่าเฉลี่ยของ สภาพที่ควรจะเป็น	ระดับ
1	ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	3.78	มาก	4.59	มากที่สุด
2	ทักษะการบริหารจัดการเวลา	3.37	ปานกลาง	4.57	มากที่สุด
3	ทักษะทางสังคม	3.70	มาก	4.50	มากที่สุด

เมื่อพิจารณาจะเห็นว่า มี 2 ทักษะอยู่ในระดับมาก คือ ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และทักษะสังคม แต่ทักษะการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงในตาราง 4 ซึ่งมีความแตกต่างกับระดับที่ครูควรจะเป็น จึงนำไปสู่ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็นต่อไป

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

ทักษะการทำงานที่หลากหลาย	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ ควรจะเป็น (I)	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็น จริง (D)	ผลต่าง (I-D)	(I-D)×I	ลำดับ
ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.59	3.78	0.81	3.72	2
ทักษะการบริหารจัดการเวลา	4.57	3.37	1.20	5.48	1
ทักษะทางสังคม	4.50	3.70	0.80	3.60	3

จากตารางที่ 5 สามารถจัดอันดับความต้องการจำเป็นของทักษะการทำงานที่หลากหลายได้ว่า นักศึกษาครูมีความต้องการจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการเวลามากที่สุด (PNI = 5.48) รองลงมาคือทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยี (PNI = 3.72) และทักษะที่นักศึกษาครูมีความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาน้อยที่สุด คือ ทักษะทางสังคม (PNI = 3.60) สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรผลิตครูควรกำหนดแนวทางในการพัฒนานักศึกษาครูให้มีทักษะการทำงานที่หลากหลายเพื่อเตรียมนักศึกษาครูให้พร้อมปฏิบัติงานครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งประเมินความต้องการจำเป็นด้านทักษะการทำงานที่หลากหลายของนักศึกษาครูในยุคดิจิทัล โดยวัดจากทักษะย่อย 3 ทักษะ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ระดับของทักษะในสภาพจริงและสภาพที่ควรจะเป็นมีความแตกต่างกัน ทำให้เกิดปัญหาการปฏิบัติงานระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายความว่า มีความต้องการจำเป็น (needs) ด้านทักษะการทำงานที่หลากหลาย ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากสถาบันผลิตครูที่เน้นเตรียมความพร้อมด้านการสอนเป็นส่วนใหญ่ ทางสถาบันผลิตครูจึงควรเตรียมความพร้อมให้นักศึกษารูปแบบปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายและซับซ้อนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะงานนอกเหนือการสอนด้วย (จุฑามาศ สิริวัฒนโสภณ, 2559) สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวรรณ ตั้งเจริญบำรุงสุข (2545) ที่กล่าวถึงความต้องการของนักศึกษาครูที่จะได้รับการนิเทศในด้านอื่น ๆ นอกเหนือการสอน ดังนั้น ทักษะการทำงานที่หลากหลาย (multitasking skills) จึงเป็นทักษะที่สำคัญเป็นอย่างมากในการทำงาน (Tanchi, K. R. 2019; Kubheka, 2018)

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาครูมีความต้องการจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาในด้านทักษะการบริหารจัดการเวลามากที่สุด อาจเป็นเพราะก่อนเข้าสู่การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันผลิตครูจะจัดให้เรียนรู้ในเนื้อหา รายวิชาต่าง ๆ และได้เผชิญหน้ากับภาระงานที่มีความหลากหลายเช่นเดียวกับตอนปฏิบัติงานครู รองลงมาคือทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลยังไม่ครอบคลุม

เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานจริง และการเก็บข้อมูลของงานวิจัยนี้เป็นช่วงที่ต้องมีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้นักศึกษาครูทุกคนจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์ โปรแกรม และสื่อออนไลน์จำนวนมากในการปฏิบัติงาน ซึ่งการทำงานหลาย ๆ อย่างพร้อมกัน (multitasking) นั้น จะเกิดขึ้นได้ระหว่างการใช้งานเกี่ยวกับเทคโนโลยี เนื่องจากการใช้งานเทคโนโลยีมักจะมีการทำงานที่สลับไปมาของหลาย ๆ อย่างตามแนวคิดของ Adler & Benbunan-Fich (2015) และทักษะที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาน้อยที่สุด คือ ทักษะทางสังคม ซึ่งอาจเกิดจากกิจกรรมการเรียนรู้ส่วนใหญ่ในปัจจุบันมักเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันในชั้นเรียน ทำให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในระดับหนึ่งแล้ว

นอกจากนี้ ทักษะการบริหารจัดการเวลาเป็นสิ่งที่ต้องพัฒนาเป็นลำดับแรก เพราะมีค่า PNI ที่สูงเมื่อเทียบกับทักษะอื่น ๆ สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรผลิตครูควรกำหนดแนวทางในการพัฒนาทักษะการทำงานที่หลากหลายเพื่อเตรียมนักศึกษาครูให้พร้อมปฏิบัติงานครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) องค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ สามารถนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับทักษะย่อยของทักษะการทำงานที่หลากหลายไปใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการพัฒนาบุคลากรภายในองค์กรหรือหน่วยงาน
- 2) ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการทำงานที่หลากหลายของสถาบันผลิตครูมีความแตกต่างกันออกไปตามบริบท ทั้งนี้สถาบันผลิตครูจะต้องส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดทักษะอย่างน้อย 3 ด้าน คือ 1) ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2) ทักษะการบริหารจัดการเวลา และ 3) ทักษะทางสังคม ซึ่งทักษะเหล่านี้ครอบคลุมการปฏิบัติงานที่หลากหลายของครูในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ผลจากการประเมินความต้องการจำเป็น ทำให้ทราบถึงประเด็นที่นักศึกษาครูควรได้รับการแก้ไข สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปสามารถนำผลที่ได้มาพัฒนาเป็นแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมทักษะการทำงานที่หลากหลายของนักศึกษาครูในยุคดิจิทัลให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
- 2) ตัวอย่างวิจัยเป็นนักศึกษาครูที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร 5 ปี ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรเลือกตัวอย่างวิจัยที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร 4 ปีเพิ่มเติม เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของทักษะการทำงานที่หลากหลายของนักศึกษาครูระหว่างหลักสูตร 5 ปีและหลักสูตร 4 ปี เนื่องจากหลักสูตร 4 ปีเป็นหลักสูตรฉบับล่าสุดที่ได้รับการยอมรับและนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ ตั้งเจริญบำรุงสุข. (2545). การศึกษาความต้องการในการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกสอน สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ (วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑามาศ สิริวัฒนโสภณ. (2559). ผลการเตรียมความพร้อมครูที่มีต่อชีวิตการทำงานครูในยุคดิจิทัลและผลที่ตามมา (วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ สมเกียรติประยูร. (2562). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วารสารวัดผลการศึกษา. 36 (100). 62-77

- ทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ. (2563). การพัฒนาแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับ
นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารวัดผลการศึกษา*. 37 (102). 28-42.
- รัชนิวรรณ เทียนทอง. (2557). *การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนไทยกับครูในโรงเรียนชั้นนำระดับโลก*
(วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Adler, R. F., & Benbunan-Fich, R. (2015). The effects of task difficulty and multitasking on performance.
Interacting with Computers, 27(4), 430-439.
- Brante, G. (2009). Multitasking and synchronous work: Complexities in teacher work. *Teaching and
Teacher Education*, 25(3), 430-436.
- Chang, I. H. (2012). The effect of principals' technological leadership on teachers' technological
literacy and teaching effectiveness in Taiwanese elementary schools. *Journal of Educational
Technology & Society*. 15 (2). 328-340.
- Fernet, C., Senécal, C., Guay, F., Marsh, H., & Dowson, M. (2008). The work tasks motivation scale for
teachers. *Journal of Career Assessment*. 16 (2). 256-279.
- Kubheka, P. P. (2018). *Analysing the preparedness of office management & technology graduates for
multitasking in the workplace* (Doctoral dissertation). KwaZulu-Natal: Durban University of
Technology.
- Lee, Y. J. (2011). A study on the effect of teaching innovation on learning effectiveness with learning
satisfaction as a mediator. *World Transactions on Engineering and Technology Education*,
9(2), 92-101.
- Patel, G. S. (2019). Multi-tasking teacher of today: perspectives from indian higher education system.
Journal of The Gujarat Research Society. 21 (14). 1678-1683.
- Tanchi, K. R. (2019). The soft skills in hiring decision for frontline employees of private commercial
banks in Bangladesh. *Daffodil International University Journal of Business and
Entrepreneurship*. 12 (1). 80-92.
- Thongnin, P., Wongwanich, S., & Piromsombat, C. (2014). Multi-task integration as a strategy for
improving teacher performance and student learning. *Procedia-Social and Behavioral
Sciences*, 116, 1919-1924.
- Witkin, B. R., & Altschuld, J. W. (1995). *Planning and conducting needs assessments: A practical guide*.
Sage.
- Wu, M., Wang, C., Zhao, J. L., & Liang, L. (2017). Distraction or not? Investigating the relationship
between mobile social network engagement and task performance. In 2017 *International
Conference on Research and Innovation in Information Systems (ICRIIS)*, 1-5.